

til Anvendelse af ganske andre Midler, end naar det gjaldt at søge Problemet løst under en videre Synsvinkel. Der maatte, sagde jeg, Privatinitiativet ikke være enerherskende og ikke være ført ud i sin yderste Konsekvens, men det maatte være det bærende, saaledes som det nu er det i et kapitalistisk Samfund. Det var saadan, jeg udtrykte mig, og det er noget helt andet end det, som det ærede Medlem lagde mig i Munden. Men naturligvis, det ærede Medlem havde jo heller ikke kunnet tale i den Grad for Vælgerne i Horsens og for Læserne af sine Korrespondancer, ja, han havde slet ikke kunnet deklamere saaledes til det socialdemokratiske Publikum overhovedet, hvis han skulde have holdt sig til det, jeg sagde, som naar han selv holdt en lille Tale og saa fortalte, at det var den, jeg havde holdt.

Paa et andet Punkt henviste det ærede Medlem ogsaa til mig, og jeg bliver derfor nødt til at dvæle lidt derved. Det ærede Medlem erklærede, at han kunde slet ikke forstaa, at der skulde være noget urigtigt i, at Københavns Kommune krævede af sine Funktionærer, at de boede i Kommunen og altsaa betalte deres Skat til denne Kommune; det kunde det ærede Medlem slet ikke forstaa. Jeg maa da først gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at det, at han ikke forstaa en Ting, i og for sig ikke er noget Argument. Der kunde skrives Foliaer om Ting, som det ærede Medlem ikke forstaa et levende Kvæk af, og alligevel kan det være meget rigtige Ting, der staar i disse Foliaer. Men jeg skal forsøge at forklare det ærede Medlem, hvorfor det er urigtigt, og hvorfor jeg kalder det en Skandale, at det sker, og hvorfor jeg er ganske tilfreds med netop fra dette Sted at fortælle Offentligheden, at det er en Skandale, der sker i Københavns Kommune, naar den tvinger sine Funktionærer til at bo i Kommunen. Der bestaar et Arbejdsforhold, et økonomisk Forhold mellem Kommunen og dens Funktionærer. Kommunen betaler sine Folk saa og saa meget, og den faar saa og saa meget Arbejde for sin Betaling; det er alt, hvad der er mellem de to, og det er et rent Kontraktforhold. Men efter at dette Kontraktforhold er sluttet, kommer en skønne Dag Kommunen og siger: Vi vil have mere end det! Vi vil have mere end det Arbejde, I har Forpligtelse til at udføre, vi vil ogsaa binde jer i et Forhold, som hører til dem, I mest af alt ønsker

at afgøre efter jeres personlige Syn paa Tingen! Se, det er at gaa fra Arbejdskontrakten og gribe ind i det personlige. Og det er, hvis det føres videre, netop ad den Slags Veje, man ender i Ufrihed, og ad hvilke saa mangen en Gang en Klasse lidt efter lidt er vandret ind i Ufrihed. Og hvis det ærede Medlem ikke forstaa det, kan jeg anvis ham adskillig Litteratur, som ud af Livets praktiske Forhold vil belære ham om, at saadan er det gaaet til i Livet, og jeg kan henvise ham til en hel Lovgivning i England, som netop har taget Sigte paa dette Forhold, idet den forbød alt, hvad man der kalder „Truck“væsen, det vil sige, at Arbejdsgiveren leverer en Del af Lønnen i Varer eller i Bolig eller paa anden Maade in natura. At hele dette Forhold er blevet umuliggjort ved Lov, skyldes netop de Ulykker, det har afstedkommet for Arbejderne, og skyldes netop Arbejdernes Krav, saa det er lidt underligt at høre en Arbejderfører angribe et Medlem, der har hævdet dette Synspunkt, med den Bemærkning, at han slet ikke kan forstaa det.

Første Viceformand (K. M. Klausen): Folketingsmanden for Odense Amts 8de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Jensen-Sønderup: Der er sikkert ingen Grund til at forlænge Debatten om Sagen. Jeg vil derfor blot bemærke til den højtærede Minister, at jeg forstaa fremdeles ikke, at Kommissionen under sin Overvejelse af, hvad der skal foretages for at afhjælpe Boligmangelen, skal være afskaaret fra at sige som saa: Vi erkender, at der er Boligmangel, men det vil være uheldigt at afhjælpe denne ved at fremskaffe Boliger paa de Steder, hvor der i Forvejen er for megen Arbejdskraft, og derigennem tilkendegive de unge, at hvis de vil have gode Boliger, maa de flytte hen, hvor der i Forvejen er rigeligt med Arbejdskraft, og bort fra de Steder, hvor der er Brug for Arbejdskraft. Jeg synes, at Kommissionen ogsaa maa tage med under sin Overvejelse, hvor Samfundsforholdene kræver at afhjælpe Boligmangelen. Det skulde Kommissionen ikke være afskaaret fra; men det synes jeg, den bliver, saaledes som Lovforslaget er affattet. Det er muligt, at Landbokommissionen ogsaa kan komme med Forslag om at afhjælpe Boligmangelen; det ved jeg intet om; jeg ved ikke, hvornaar den er færdig med sit